

Gris: Bli kjent med de ulike svinerasene

Lær mer om griseraser i det norske landbruket.

VANSKELIGHETSGRAD
Vanskelig

KATEGORI
Dyr og gårdsliv

TIDSBRUK
Mellom

FARGE
Blå

Les mer på
4h.no

Beskrivelse av oppdraget

Oppdragsserien «Gris» er en serie som handler om husdyret gris i landbruket. Dersom du søker på oppdrag tagget med «gris», ser du alle oppdragene i serien.

Vet du hva forskjellen er mellom svin og gris? I dette oppdraget skal du utforske de ulike svinerasene som blir brukt i det norske landbruket. Gjennomfør oppdraget for å lære mer om gris og for å kunne svare på disse spørsmålene:

- Hvilke er de vanligste svinerasene i Norge og hvorfor vi velger disse i det norske landbruket?
- Avlsarbeid er en viktig del av griseholdet. Hva er viktige mål for avlsarbeidet på gris?
- Kan du nevne noen egenskaper som kan fylle et eller flere av målene?

Svinefamilien

Svinefamilien inkluderer blant annet villsvin, vortesvin og husdyret gris. Grisen kalles også **tamsvin** eller bare svin, og stammer fra villsvinet. Dyrene i svinefamilien har en kraftig, bevegelig kropp med et tilspisset hode. De har store ører og små øyne. De har en tynn hale som krøller seg som en spiral. Pelsen er glissen og stri, nesten som bust. Bena er tynne, med fire tær på alle føtter.

Størrelsen varierer veldig. En minigris kan ha en størrelse på rundt 60 cm og veie fra 6 til 9 kilo, mens en skogsvin kan ha en være mellom 130-210 cm stor og veie helt opp i 275 kilo. Den mest vanlige norske grisen veier rundt 75 til 100 kilo ved slaktning.

Mer om grisen

Grisen holdes som husdyr for å produsere svinekjøtt og for avlsarbeidet. En **purke** er et hundyr, en **råne** er et handyr som ikke er kastret, en **smågris** er en gris opp til ca. 30 kg og en **slaktegris** er en gris som er mellom 30 og 120 kg før slaktning.

Slaktegriser er ofte en blanding av ulike svineraser. Vi kan dele svinerasene inn i fire grupper:

- Hvite raser av kjøtt-typen

- Farga, høyt spesialiserte raser
- Lokale raser (inkludert kinesiske raser)
- Syntetiske raser

En syntetiske rase er avlet fram ved å krysse individer fra ulike eksisterende raser for å skape en ny rase som kombinerer ønskete egenskaper som høy tilvekst, god kjøttkvalitet og sterke mot sykdom.

Viktige raser i Norge er **Landsvin** og **Yorkshire** (hvite raser), **Duroc** og **Hampshire** (farga raser). Hvite og farga raser er de viktigste rasene i dagens svineavl. Kinesiske raser er viktige lokale raser. Bruk lenker til å lære med om disse rasene. Hvilke egenskaper er viktig for griseholdet og produksjon av svinekjøtt?

Avlsarbeid

Avlsarbeid betyr at man velger purken og rānen med de beste egenskapene og let de få smågriser som kombinere de beste av disse egenskapene til å bli enda bedre. Pā denne mātēn fār vi bedre og bedre dyr. For å kunne drive avl pā en egenskap mā den vāre arvelig, mulig å registrere og ha en økonomisk verdi. Gode egenskaper handler om egenskaper som gir god økonomi for bonden og god dyrevelferd. Utforsk mer om mālēne til avlsarbeidet gjennom lenker.